

El poltre(ALDC, VI, 1370. El *poltre*)

Els significants per a ‘cavall jove’ es refereixen generalment a la seva escassa edat.

Pollí prové de PŮLLĪNUS, der. de PŮLLUS, que significava ‘pertanyent a un animal jove’, que aviat es va concretar en un equí (s. XIII); der. dim. *pollinet* 61. Els comentaris dels inf. són d’aquest tenor: “en néixer” 114, “mentre mama” 43, 78, “quan és petit” 45, “quan és molt jove” 61, “fins a l’any” 15, “abans dels dos anys” 70.

Poltro, d’origen incert (doc. s. IX, *puldro*; s. XI, *poldrela*), podria procedir del llat. vg. *PŮLLĪTRU (cf. it. *puledro*), evolució d’un anterior *poltre* 39, 50, 52, 96, per assimilació vocàlica, com la de *colze* > *colzo*, *bronze* > *bronzo*, etc.; der. dim. *poltret* 18; *potro* (s. XIV-XV), cognat del cast. *potro*, fr. *poutre*, podria ser el resultat d’un preromà *PŮTRO (*DECat*), havent sofert una assimilació en l’estadi *potre* 50, com la de *poltre* > *poltro*; var. dim. *potret* 99, 146-149, 152, 154, 158, 175, 176, 178, 181, 183. Els inf., a propòsit de l’edat, comenten: “encara no té un any” 49, “a l’any o any i mig” 58, “des dels dos anys” 70, “més jove que el sobreany” 140, “mentre no saben treballar” 157. N’és un der., amb el suf. *-anco*, probablement preromà, *potranco* (s. XV) 89, *f. potranca* 179, *potranga* 174, 184, amb sonorització de l’oclusiva.

Sobrany (s. XIII) és una contracció de *sobre any* (< SUPER ANNU), interpretat “a un any” 12, “de dos anys” 10, 93, 117, “de tres anys” 34, “a partir d’un o dos anys” 99; var. dim. *sobranyet* 96; altres var.: *sobreany* 140, *soberany* 117, amb metàtesi, *sobrà* 90, reducció de *sobran*, amb alternança amb *sobrany*, com la de *any/an*.

Són noms que al·ludeixen als anys de l’animal *terçó* 10, 12, 58, 86, 90, 93, 117 (*terçona* 95, *f.*), format sobre *terç* (< TĚRTĪŮ), que precisen així els inf.:

“de tres anys” 10, 58, 90, 93, 117, “a dos anys” 12; *cartó* 12 (< *quartó*, amb tractament oc.), “a tres anys”, *f. quartona* 95, els tres amb el suf. dim. *-ó*, *-ona*; *quinzeno* 152 i *trenteno* 152, de quinze a trenta dies, respectivament.

Cavallet 38, 48, 125, 142, 154, 158 és un dim. de *cavall* 39, 50, 58 (< CABALLU); var. *cavall pollí* 93. *Lletó* 31, 64 deriva de *LACTŌNE ‘que encara mama’ (< LACTE ‘llet’), amb els equivalents forasters *letxal* 155, 156, *letxalet* 141, *letxar* 186, *letxonet* 176, presos o adaptats del cast. *lechal*, *lechar*, *lechón*.

Nadó (s. XIV) 50, “quan és petit”, prové de *NATŌNE, der. de NATUS ‘nat’, parent de *nadis* 76, 77, de *NATĪŤŪ (*DCVB*), “quan és petit” 76, “acabat de néixer” 77 (per al suf., cf. *nodris* ‘porc jove’).

Mulat (s. XIII) 18, 29 és compost de *mul* (< MŪLUS) i el suf. dim. *-at* (< -ATTU): “quan mama” 18.

Rossí (s. XIII) 161, 175 (dim. *rossinet* 175) potser deriva de *ròssa* ‘cavall vell i flac’.

L’alg. coneix dos noms: *pollero* 85, del sard, que ho agafà probablement de l’ant. toscà *pollero*, i *aniü* 85, pres del logudorès *anniju* (< ANNICULUS), documentat ja al s. XVI (cf. Corbera, 2000: 158).

Ieguato 166 és un der. del cast. *yegua* (< ĚQUA); per al suf., veg. *mulat*.

Geogràficament, *poltro* es troba en punts del cat. central i del mall., mentre que *potro* predomina en el cat. occ. i en men.; *pollí* s’ha refugiat sobretot en ross. i part del cat. central i del bal.

L’únic mot normatiu és *poltre*, des del *DOrt*, 1917; *potro*, tot i que figurava al *DOrt*, 1917, no ha tingut acollida ni en el *DG_I*, 1932 ni en el *DIEC*, malgrat la seva extensió i els testimoniatges medievals.